

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
15/1899-11 410.0/GEHO

Dato:
Oslo, 14.12.2015

Høring om endringer i forskrift om HMS-kort for bygge- og anleggsplasser, forskrift om offentlig godkjenning av renholdsvirksomheter og forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplasser m.m.

Landsorganisasjonen i Norge (LO) viser til departementets brev av 11. september d.å. vedrørende ovennevnte høring.

LO er positiv til nye tiltak som kan bidra til økt seriøsitet i utsatte bransjer. Kampen mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet krever tiltak som adresserer utfordringene bransjene har for økt seriøsitet. HMS-kort er et av flere slike tiltak i de aktuelle bransjene og LO sammen med berørte medlemsforbund et positive til de forslag regjeringen her presenterer.

Vi mener likevel at regjeringen ikke er fult ut tro mot egne vurderinger og at forslagene derfor på noen områder ikke går langt nok. Videre at det i forskriftene bør utformes sanksjoner som kan virke forebyggende mot de som spekulerer i forfalskning av identitet og får utstedt HMS-kort på ugyldig grunnlag.

Til spørsmålet om hvem som skal ha rett til å kreve fremlagt HMS-kort samt retten til å kontrollere kortenes gyldighet gjennom sanntidskontroll, vil LO peke på at dette også må utvides til å omfatte regionale verneombud (RVO).

I høringsnotatet punkt 5.5.3 gir departementet følgende begrunnelse for å utvide retten til å kreve fremlagt HMS-kort til også å omfatte byggherre (Forskrift om HMS-kort på bygge- og anleggsplasser:

"Departementet mener at det bør legges til rette i regelverket for at de som har HMS-ansvar i form av plikter etter arbeidsmiljøloven og forskrifter gitt i medhold av loven, også gis adgang til å be om å få HMS-kortene fremlagt, og til å kontrollere kortenes gyldighet gjennom sanntidskontroll."

Vi deler departementets vurdering, men registrerer at departementet ikke har fulgt sine egne vurderinger når det kommer til de endringer som er foreslått. I oppramsingen over hvem som har/skal få slik rett, inngår ikke RVO. Det fremgår heller ikke om og eventuelt hvilke vurderinger som ligger til grunn for at RVO ikke er omfattet av forslaget, da høringsnotatet ikke sier noe om dette. Det til tross for at RVO er regulert i slik

forskrift som nevnt, og i tillegg har samme myndighet som verneombud etter arbeidsmiljøloven § 6-2 første til sjette ledd og § 6-3, der hvor det ikke er valgt verneombud på arbeidsplassen.

Etter LOs vurdering burde det være selvfølgelig at også RVO gis slike rettigheter etter forskriftene. Dette ble også påpekt i vår høringsuttalelse til høringen om endring av betegnelsen fra ID-kort til HMS-kort.

Videre må det påpekes at nevnte utvidelse til å også omfatte byggherre, ikke er forslått i *Forskrift om offentlig godkjenning av renholdsvirksomheter og om kjøp av renholdstjenester*. Vi antar at dette skyldes en forglemmelse, og viser i den forbindelse til høringsnotatet punkt 6, hvor departementet gjør en vurdering av spørsmålet om hvorvidt arbeidstakere som utfører renholdsarbeid på bygge- og anleggsplasser skal være omfattet av krav om HMS-kort for bygge- og anleggsplasser og/eller krav om HMS-kort for renhold.

Departementet konkludere med at etter deres syn " vil det være tilstrekkelig at slike arbeidstakere har HMS-kort etter forskrift om offentlig godkjenning av renholdsvirksomheter og om kjøp av renholdstjenester. Departementet foreslår derfor at disse unntas fra kravet om HMS-kort i forskrift om HMS-kort på bygge- og anleggsplasser."

Vi støtter departementets vurdering, men vil da peke på at så lenge renholdsarbeidet utøves under virkeområdet til byggherreforskriften må byggherre ha tilsvarende myndighet til å kreve fremlagt HMS-kort for renholdsarbeidere som for bygg- og anleggsarbeidere for øvrig. HMS-kort etter renholdsforskriften kan ikke underlegges et dårligere kontroll- og tilsynsregime enn HMS-kortene for bygge- og anleggsplasser.

I forbindelse med høringsforslaget om endring av betegnelsen fra ID-kort til HMS-kort, viser departementet til at de mottok flere innspill om behov for sterkere id-kontroll ved utstedelse av HMS-kort. Departementet ønsker likevel ikke å stille ytterligere krav knyttet til id-kontroll, blant annet av hensyn til effektiviteten i ordningene. Men nettopp derfor er det viktig at en på andre måter forøker å forebygge slike ulovligheter.

Selv om vi for så vidt deler departementets vurdering av at de nå fremlagte vil bidra til å motvirke misbruk av kortene, er vi likevel bekymret for om dette er tilstrekkelig. Det meldes fra våre medlemsforbund et ikke ubetydelig problem med at det "jukses" med identitetspapirer i forbindelse med søknad om HMS-kort, og at det derfor er nødvendig med en sterkere reaksjon der det avdekkes at HMS-kort er utstedt, eller forsøkt utstedt, på grunnlag av uriktig informasjon.

Et alternativ til reaksjon kan være foretaksstraff etter straffelovens §§ 27 og 28.

Regjeringen har i sin strategi mot arbeidslivskriminalitet (januar 2015) sagt de vil videreutvikle ordningen med sentral godkjenning for foretak i bygge- og anleggsnæringen og pekt på at det "kan være en utfordring for private tiltakshavere og foretak i byggenæringen å finne lovlige leverandører. Som et virkemiddel skal derfor ordningen med sentral godkjenning for foretak i bygge- og anleggsnæringen videreutvikles. Videre skal det utredes mulige modeller for registre eller godkjenningsordninger som synliggjør hvorvidt foretak følger regelverket."

Byggenæringens Landsforening (BNL) la på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) I august 2014 frem rapporten "Enkelt å være seriøs – Ny sentral godkjenning."

Utvalget bak rapporten, hvor også Fellesforbundet var representert, la frem forslag til tiltak som samlet skal sikre kvalifikasjoner og bekjempe useriøse foretak. Herunder også en rekke forslag til utvidelse og forbedringer i HMS-kortordningen.

Høringen her må derfor sees i sammenheng med forslaget til utvidelse og forbedringer i HMS-kortene som ble fremsatt i nevnte rapport og LO oppfordrer ASD til å se nærmere på de nevnte forslagene og muligheten for å implementere disse i forskriftene.

Vi vil i denne forbindelse også vise vår uttalelse til høringen vedørende lovforslag om endringer i plan- og bygningsloven – Endringer i reglene om sentral godkjenning.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Knut Bodding
(sign.)

Geir Høibråten
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.